

Saluto-Genese v.z.w

Beweging ter bevordering van een gezonde kindertijd

Nieuwsbrief 8

september 2007

In deze Nieuwsbrief:

Weten we hoe een kind zich voelt? p. 1
kinderwaarneming.

De opvoeding van het kleine kind p. 2
nieuwe cursussen in 2008

Kalender p.3

- Cursus “het evenwichtszintuig” 13 oktober
- Studiedag “Steinerschool als levend platform tussen ouder-leraar en kind”
- Cursus “voedsel voor het kind, voeding voor de opvoeder”
- Internationale conferentie te Wilton(USA) augustus 2008

IASWECE p.4
verslag van de vergadering op 12 mei jl.

Wist je datjes p.6
interessante websites

Zoete worteltjestaart p.7
recept

Over de vreugde... p.7
door Karl König

De kamillekinderen van SEKEM p.8
een alternatieve aanpak van de strijd tegen de kinderarbeid.

Saluto-Genese v.z.w

Beweging ter bevordering van een gezonde kindertijd
Aangesloten bij de International Alliance for Childhood
Bankrekening: 523-0456682-81

Redactieadres:
Bergenstraat 151 te 3052 Blanden
Tel en fax 016/40.31.80
salutogenese@skynet.be

Aan deze Nieuwsbrief werkten mee:
Annelies Sysmans, Rik Fagard, Karin Vantricht

“Weten we hoe een kind zich voelt?” Kinderwaarneming

Als we in de gelukkige mogelijkheid zijn om goed spelende of werkende kinderen gade te slaan in hun concentratie en fantasie, dan kunnen we waarnemen hoe het kind zich op dat ogenblik voelt. We merken meer op dan we op het eerste zicht zouden denken. Als we er achteraf op terugblikken blijft er een zeer fris en duidelijk herinneringsbeeld van het innerlijke wezen van dat kind bij ons aanwezig, en dit voor eeuwig. Het beeld is levendig en draagt ook toekomst in zich. We worden erdoor geïnspireerd. Doch, als de kinderen die we zo mogen bezig zien, verschillende leeftijden hebben, kunnen we dan ook aanvoelen hoe het moet zijn om drie jaar te zijn, bijna twee jaar, tien maanden, of misschien wel vijf, twaalf of vijftien jaar te zijn? Hoe voelt het om twee jaar een half te zijn? Gedraagt dit kind zich ook naar zijn leeftijd?

Om een kind goed en juist, met het goede invoelingsvermogen en met de nodige liefde en warmte te kunnen aanschouwen, moeten we dit kind wel allereerst in zijn ontwikkelingsfase helemaal verstaan. Ieder ogenblik opnieuw moeten we ons realiseren in welke ontwikkelingsfase dit kind zich bevindt en welke leeftijd het heeft. Hiervan hangt immers af wat we kunnen besluiten om voor dit kind te doen. Hoe we het kind kunnen begeleiden hangt af van hetgeen dit kind van ons vraagt en van ons nodig heeft. Dit verandert voortdurend al naargelang de evolutie en de belevingen. En dat dit met grote sprongen of eventuele stilstand gepaard kan gaan, daarmee horen we rekening te houden. Het kind kan ons onverwachts en op zeer authentieke wijze verrassen!

Dit houdt in dat we ons, als pedagoog die geïnteresseerd is in het kind, steeds proberen mee te veranderen, bereid zijn om ons aan te passen, om mee te ontwikkelen en ontwikkelingsgericht durven denken. Hoe doe je dat nu? Al vlug merk je dat je in vaste stramienien terecht komt en denkt “Zo hoort het nu toch eenmaal.” en “Hé, maar waarom is dit nu bij dit kind niet?” of “Nee, dat kan nu toch niet! Dat is niet lief!”.

Je hebt schema's en evolutietabellen in je hoofd, je hebt concepten en typebeelden voor je, je schikt en past in en probeert ook nog eens alles op grond van moraliteit te interpreteren.

Maar als dit gebeurt zal het je misschien ook opvallen dat het kind zich niet meer goed bij jou voelt en verderop gaat spelen en werken, ver van je verwijderd, daar waar hij weer op zijn gemak kan zijn (zich in vertrouwen gehuld voelt).

Neen, kinderen houden niet van volwassenen die denken hoe zij wel zouden moeten zijn. Een echte ontmoeting met een kind (of iedere andere mens) kan nooit het 'moeten' in zich dragen. Het kind verlangt dat we hem volledig open, ontvankelijk, objectief waarnemend en vooral liefdevol en warm en eerlijk geïnteresseerd 'aanschouwen'.

Rudolf Steiner verwoordde dit als volgt: " Wees niet moraliserend of interpreteer niets op grond van moraliteit. Vraag je slechts altijd af, of iets gezond is of ziek bij het kind. Daaruit groeit bij U de Liefde die jij zult nodig hebben voor de kinderen." Hij gaf deze raad aan de eerste eurythmiste Nora Stein- von Baditz, als hij haar aanstelde aan de school van Stuttgart.

Gezond of ziek zijn betekent ook: 'vóór dit kind, overéénkomstig zijn ontwikkeling of niet'.

Dit is het wat we nodig hebben! We hebben deze interessevolle liefde nodig om ons in ieder kind te kunnen invoelen, gelijk wie hij is en waar hij staat en hoe individueel en authentiek hij ontwikkelt. Uit deze instelling groeit de kracht en de pedagogische instelling om de eigen ideeën en voorstellingen van hoe dit bepaalde kind wel zou moeten zijn, op te offeren en op te geven, om ons onvoorwaardelijk te kunnen openen voor wat worden wil en wat dit 'individueel worden van het kind' ons toont. Slechts uit deze liefdevolle, objectieve waarneming kunnen wij dan weten wat het kind van ons nodig heeft.

Als het kind werkt of speelt doet hij dat op zulke wijze waarop hij dat later nooit meer zal kunnen. Het kind dat speelt, speelt verbonden met zijn tijdloze, eeuwige, geestelijke ik-wezen. Als dan een volwassene dit kosmische spel in de ether van 'het eeuwige zijn' wil gaan vastleggen in een momentopname in beeld en tijd, en van het kind een foto wil nemen, voelt de kleine speler zich belazerd en niet gerespecteerd en verlaat het ons met een ruk of keert het ons de rug toe. Een kind dat geconcentreerd en in overgave aan het werk is heeft dezelfde tijdloze, geestrijke en geïnspireerde verbinding met zijn engel en wil niet door enig fotograaf hiervan verwijderd worden en neergehaald worden uit zijn kosmische verbondenheid. We verstoren het kind in zijn gezonde incarnatieproces als we hem bij het werk en spel opzichtig gaan fotograferen. Alles wordt gereduceerd tot het uiterlijke en wordt tot 'plakaat'.

Ter voorbereiding voor zijn onderwijzende en begeleidende taak gaf Rudolf Steiner aan de eerste heilpedagoog de goede raad: " zich een zeer en niet alleen concreet beeld van het kind en van al zijn zwakten en onvolkomenheden te maken, maar ook van de 'ster', van dat 'wezen', dat als toekomstbeeld, als verlangen naar volmaaktheid, bij dit kind hoort.

" Als men deze twee beelden innerlijk bij elkaar voegt, zal de juiste inspiratie voor datgene wat te doen is, tot je komen."

Het kind wendt zich tot ons, als hij het, tot liefdekracht op een hoger plan gebrachte geduld van een engel, in ons aantreft. Als wij alles met rustige, aandachtsvolle overgave doen wat gedaan moet worden om het kind zich goed te laten voelen in zijn lichaam (ook het droevige, angstige, onrustige of onzekere, twijfelende kind) dan ontwikkelen we waarachtige tolerantie, de nodige empathie en naastenliefde en kunnen we dit kind helpen en gezond maken. Moge dit ons helpen om ons te verdiepen in een liefdevolle zorgpedagogie en zorgbegeleiding voor de vele kinderen, hoe klein ook, die hiernaar verlangen.

Moge dit ons helpen om naast het spaarzaam, subtiel en onopvallend fotograferen van onze kinderen in hun spel en werk ook de nodige energie en concentratie te ontwikkelen voor de opbouw van het tweevoudige innerlijke beeld dat ieder kind in zijn ziel en geest ook is. De begrijpende en eerbiedsvolle ziel van de stille fotograaf zal dan ook doorheen zijn kunstzinnig werk meespreken en diepere lagen van het kind kunnen onthullen.

We hopen dat iedereen een goede vakantie heeft gehad en het kind weer op ons rekenen kan!
Een mooie start na de zomermaanden!

De opvoeding van het kleine kind: start nieuwe cursussen in 2008!!

Vanaf januari starten we met een nieuwe reeks cursussen voor ouders, opvoeders en alle belangstellenden van het kleine kind. "Mag ik gezond opgroeien?" is de themavraag die als een rode raad doorheen de vijf cursussen zal lopen. Onderwerpen die aan bod zullen komen zijn o.a. het groothoofdige en het kleinhoofdige kind, het wakkere en het dromerige kind, autisme, ADHD, wat als je kind niet goed eet, reflux en andere

darmklachten, de vier temperamenten, de gevolgen van verslavingen tijdens en na de zwangerschap, het bewuste ouderschap, het belang van de slaap).

Net als dit jaar worden de cursussen telkens op een zaterdag gegeven, drie keer in het reeds vertrouwde kinderonthaal 'De Goudskinderen' te Sint-Pieters-Rode en twee keer te Gent in de Rudolf Steinerschool De Teunisbloem.

De folder wordt jullie in de komende weken toegestuurd, we geven jullie nu alvast een voorsmaakje:

zaterdag 26 januari 2008

Het kind waarnemen - deel I

- 09.00u euritmische opmaat. *Erna Kint*
- 09.30u het groothoofdige en kleinhoofdige kind (het dromerige en wakkere kind), korte toelichting over ADHD. *Dr.Helena Maryns*
- 10.35u pauze met koffie, thee
- 11.00u kringgesprek 'kinderwaarnemingen' olv *Annelies Sysmans*
- 12.30u middagpauze: brood met soep
- 13.30u boetseren van een kinderhoofdje. *Miek Sysmans*
- 15.30u bewegings- en gebarenliedjes. *Annelies Sysmans*
- 16.00u afsluiten met spreuk "meditatie voor verzorgers". *Rik Fagard*

zaterdag 8 maart 2008

Het kind waarnemen - deel II

- 09.00u euritmische opmaat. *Erna Kint*
- 09.15u het angstige, droevige en onzekere kind ; korte toelichting over autisme. *Dr.Helena Maryns*
- 10.35u pauze met koffie, thee
- 11.00u kringgesprek 'kinderwaarnemingen' olv *Annelies Sysmans*
- 12.30u middagpauze: brood met soep
- 13.30u de tekenontwikkeling van het kleine kind. *Annelies Sysmans*
- 15.30u bewegings- en gebarenliedjes. *Annelies Sysmans*
- 16.00u afsluiten met spreuk 'meditatie voor verzorgers'. *Rik Fagard*

Kalender

Zaterdag 13 oktober 2007: Cursusdag "De opvoeding van het kleine kind: Ik houd mijn evenwicht, dus ik besta – het evenwichtszintuig".

- 09.00-09.30 Euritmische opmaat. *Erna Kint*
- 09.30-10.35 De drie dimensies in het evenwichtsorgaan. *Dr. Helena Maryns*
- 10.35-11.00 pauze: koffie, thee
- 11.00-12.30 Aan de hand van kindertekeningen, de zoektocht naar het eigen evenwicht. (de invloed van beelden hierbij)
Annelies Sysmans
- 12.30-13.30 middagpauze: brood+soep
- 13.30-15.30 Maken van herfstfiguren door het vervilten van wol. *Helena Schwind*
- 15.30-16.00 "In U strome Licht", deel 4: Het rustpunt in mezelf, de verbinding met mezelf en de ander. *Rik Fagard*

De deelnameprijs bedraagt 45,- euro voor leden van de vzw en 50,- euro voor niet-leden.

Inschrijvingen bij Karin Vantricht, tel. 016/40.31.80 of salutogenese@skynet.be

Woensdag 17 oktober 2007: Studiedag "Steinerschool als levend platform tussen ouder-leraar en kind", ingericht door de nationale vereniging van Kleuterscholen op basis van Rudolf Steinerpedagogie in België. Leden van vzw Saluto-Genese zijn ook hartelijk welkom op deze studiedag. Deelnameprijs 8,00€. Locatie: R Steinerschool Antwerpen, Volksstraat 40, 20000 Antwerpen. Inschrijven met bijgevoegd formulier, vóór 5 oktober terug te sturen naar Peter de Praetere, Nachtegaalstraat 8 te 2060 Antwerpen.

Zaterdag 17 november 2007: Cursusdag "De opvoeding van het kleine kind: Voedsel voor het kind, voeding voor de opvoeder."

- 09.00-09.30 Euritmische opmaat. *Erna Kint*
- 09.30-10.35 Zelfopvoeding van de opvoeder a.d.h.v. de neven oefeningen van R. Steiner.
Dr.Helena Maryns
- 10.35-11.00 pauze: koffie, thee
- 11.00-11.30 Gespreksronde.
- 11.30-12.30 Gezond 'cultureel' voedsel voor het kind. Samen bereiden we kleine hapjes.

Lutje Van Boxelaer

- 12.30-13.30 Middagmaal aan de adventtafel met tafeldekken en bespreking van het verloop van het samen eten (voeding voor lichaam, ziel en geest)
- 13.30-15.30 Receptjes voor het kleine kind + tafelspelletjes. *Lutje Van Boxelaer*
- 15.30-16.00 De hartkrachten - het 'dragen' van het kind a.d.h.v. De Sixtijnse Madonna van Rafaël. *Rik Fagard*

De deelnameprijs bedraagt 45,- euro voor leden van de vzw en 50,- euro voor niet-leden.
Inschrijvingen bij Karin Vantricht, tel. 016/40.31.80 of salutogenese@skynet.be

Van 2 tot 6 augustus 2008: internationale conferentie te Wilton (U.S.A.) voor alle mensen die werken met jonge kinderen, georganiseerd door IASWECE. Thema: "Onthaal en onderwijs voor kinderen van 0 tot 7 jaar". Wie wil meegaan laat het ons op tijd horen, dan organiseren we samen de reis er naar toe.

Verslag van de vergadering van de International Association of Steiner/Waldorf Early Childhood Education. (IASWECE).

Els Blacquiere is vertegenwoordiger van Nederland in de internationale organisatie voor het kind van 0-7 jaar. In mei jl. was er een council-vergadering en daar doet zij verslag van.

Aan tafel zaten vertegenwoordigers van 22 landen uit de hele wereld. In al deze landen zijn z.g. 'Kindergärten'. Deze Duitse benaming wordt overal ter wereld gebruikt voor de "kleuterschool". Het betreft dan meestal de opvang van het jonge kind en het onderwijs aan kinderen van 3-6 jaar.

Doel van deze vergaderingen (die twee keer per jaar worden gehouden) is:

- Samenwerken in het bespreken van gezamenlijke zaken voor het kind van 0-7 jaar en de bevindingen weer mee terug nemen naar het eigen land.
- Mandaatgroepen instellen die de taak krijgen de brandende vragen voor deze leeftijdsgroep verder uit te werken of onder de aandacht te brengen.
- Organiseren van workshops, ontmoetingen en conferenties.
- Wereldwijd contact houden of leggen met Waldorf- / Steinerkindergärten.
- De leden van de Council informeren over belangrijke zaken m.b.t het werkveld.

Ieder land is met één lid vertegenwoordigd, behalve Duitsland, omdat zij het grootste aantal Kindergärten heeft. De vergaderingen worden steeds in een lidstaat gehouden. Deze keer was Dresden de gastheer, in oktober Finland. **De voertalen in de vergaderingen waren Engels en Duits: sprak iemand in het Duits dan werd het meteen in het Engels vertaald en omgekeerd.**

In de vergadering in Dresden zaten aan tafel de vertegenwoordigers van België, Noord-Amerika, Ierland, Rusland, Oekraïne, Oostenrijk, Denemarken, Duitsland, Zweden, Engeland, Italië, Frankrijk, Finland, Zuid-Afrika, Tsjechië, Roemenië, Spanje, Zwitserland en Nederland.

De vertegenwoordigers van Australië, Polen, Noorwegen en Peru waren verhinderd.

Japan, Hongarije, Korea, Ethiopië, Chili en China zoeken aansluiting.

Met elkaar bestudeerden wij Steiners hoofdstuk over de 'derde fase in de ontwikkeling van het jonge kind.' Daarnaast berichtte iedereen de 'burning issues' uit zijn of haar land.

Graag schets ik uit de diverse landen de onderwerpen die daar spelen. (We moeten wel weten dat in al deze landen de Kindergärten volledig los staan van de vrije 'lagere' scholen.)

-Zweden en Denemarken: Het heel jonge kind wordt van 's morgens tot 's avonds opgevangen. Men merkt dat de ouders geen vanzelfsprekende betrekking meer tot hun kinderen hebben, zij zien hen nog maar zo weinig.

-Denemarken: Veel jonge kinderen hebben slaapproblemen. Voeding wordt steeds 'slapper' (pap en pasta's). Ouders vergeten dat kleding een doel heeft in relatie tot warmte en omhulling. Kinderen worden op leeftijd bij elkaar geplaatst in groepen (alle 1-jarigen bij elkaar, alle 2-jarigen bij elkaar, enz..) waardoor er in het sociale veel te weinig uitdaging is. Leraren zijn zó moe, vooral de jonge mensen.

-New York: Hier worden de kinderen naar een Kindergarten in Manhattan gebracht door hun nannies, in een limousine met chauffeur. De leidsters zien de ouders zelden.

-Engeland: De relatie ouder – kind is a.h.w. aan het 'opdrogen'. Kinderen mogen niet meer buiten spelen

omdat ouders bang zijn dat er iets gebeurt. Vanuit de scholen is er angst voor ouders, die de school voor de rechter dagen als er iets is gebeurd, hierdoor worden de kinderen ook bang. En als ze over deze angst heen gaan, kennen ze hun eigen grenzen niet en bezeren zich inderdaad. De leidsters moeten de grenzen aangeven, terwijl vroeger de ouders dat deden.

-Duitsland: De staat wil de inhoud van het curriculum voorschrijven en kinderen al in het laatste kleuterjaar de "school" in laten gaan, met alle cognitieve vervroeging van dien. De belangstelling voor vrije scholen is wel in opmars. Men is bezig om het eigen curriculum te schrijven, maar aangezien er 16 deelstaten in Duitsland zijn moet er met alle 16 overeenstemming over de inhoud zijn en dat is een groot probleem. Bovendien zegt de staat: je krijgt alleen maar subsidie als je het doet zoals wij zeggen. Ook wordt ervaren dat kinderen later zindelijk worden (grenzen!). Daarnaast merkt men dat ouders eigenlijk vrij willen zijn van de zorg voor hun kinderen en hen indien mogelijk eerder naar de opvang brengen.

-Zuid-Afrika: Herkent ook deze zorgen. Daarnaast hebben jonge kinderen daar een extra probleem: zij zien heel veel geweld en zijn zelf slachtoffer van misbruik en verkrachtingen. Daardoor zijn zij zeer getraumatiseerd. Bovendien hebben de leidsters groepen van 30 tot 40 kinderen én zij zijn niet opgeleid om met getraumatiseerde kinderen te werken. Groot probleem! Positief is dat de regering meer investeert in de zorg voor het jonge kind, d.m.v. geld en opleidingen.

-Ierland ziet dat er hoe langer hoe meer taalproblemen op het jonge kind afkomen i.v.m. de multiculturele samenleving. Kinderen horen te veel talen om zich heen en herkennen de eigen moedertaal niet goed. Ook zijn er heel veel alleenstaande moeders, zonder familie. Er zijn dus haast geen gesprekken tussen leidsters en moeders zonder dat het kind er bij is. Het kind is echt eenzaam.

-Zweden kent (omdat er al heel lang dagelijkse opvang voor kinderen is) nu generaties van ouders die hun kind alleen nog naar 'professionals' brengen en daarmee zichzelf niet meer vertrouwen in hun eigen oordeel. Hun referenties zijn dat alleen professionals werken met hun kinderen. Zij vertrouwen dus niet meer op hun eigen oordeel en zijn bang om een opvoedingsbeslissing te nemen zonder eerst een 'expert' te hebben geraadpleegd.

-Oostenrijk: Ziet een grote bewegingsarmoede ontstaan bij het jonge kind. Nabootsingskrachten nemen af, kinderen maken hun ontwikkeling niet meer door op hun eigen tijd, vanuit hun eigen IK-kracht, maar worden bv. te vroeg rechtop gehouden in draagzakken, of ze worden te vroeg aan de armpjes vastgehouden om maar vooral snel te leren lopen. De spierkrachtontwikkeling bij de jeugd laat te wensen over. Men signaleert dat jonge kinderen te weinig kruipen.

-Oekraïne: Ziet dat de intellectuele benadering van het jonge kind vroeger inzet. Zij signaleren dat kinderen 'over-reageren' op alles uit hun omgeving. Kinderen voelen zich niet thuis in hun lichaam. Spelen, vertellen, wolwinden, dat alles is niet meer vanzelfsprekend. Bij het kringspel letten ze meer op hun buurman dan op de leidster. Het lijkt er op dat kinderen zich afsluiten.

-Roemenië: Herkent de genoemde punten en ziet dat kinderen uit zichzelf een eigen nieuwe gemeenschap gaan vormen: altijd vragen zij aan hun ouders of zij bij elkaar mogen spelen. Dit gebeurt heel veel. Sommige ouders houden vaak 'open huis'.

-Nederland: Kent de unieke situatie dat de kleuterscholen zijn opgenomen in de basisschool. Dit heeft organisatorische en financiële voordelen, maar brengt ook met zich mee dat we erg moeten oppassen dat de kleuter nog echt kleuter mag zijn. Daarnaast schetste ik het fenomeen 'peuterklas', ook uniek in de wereld en de nieuwe wetgeving m.b.t. de kinderopvang van 7.30 – 18.30 uur en het feit dat ouders hier nu recht op krijgen.

-België: Ziet vaak kinderen in de Kindergarten die alleen rondlopen en niet meer van binnenuit gaan spelen. De kinderen hebben allerlei sociale problemen. Veel denk- en wilskinderen.

-Noord- Amerika: Het jonge kind is eenzaam. Het is op zoek naar een nieuwe gemeenschap, een nieuw 'heim'. Dat gaat vaak ook gepaard aan conflicten, terwijl een kind eigenlijk grote sociale capaciteiten heeft. Ouders zijn bijna wanhopig op zoek naar die gemeenschap. Er is een polarisatie zichtbaar bij ouders: deels brengen ze hun kind vanzelfsprekend naar de opvang brengen terwijl andere ouders zich daar eigenlijk schuldig over voelen. De leidsters hebben moeite om zowel met de collega's als met de ouders een gemeenschap te vormen. In de Kindergärten verloopt alles zakelijker. Nieuw is de blik naar ouders toe als 'partners'.

Samenvatting:

De berichten van al deze landen laten zien dat er *wereldwijd* hetzelfde probleem ligt, nl. het fenomeen dat het kleine kind *eenzaam* is. Eenzaam in aanraking, zowel letterlijk als figuurlijk. Het kind gaat dan op zoek naar zijn grenzen en zoekt deze vooral in het sociale.

We zullen op zoek moeten naar een nieuwe gemeenschap om het kind heen. De kinderen gaan te vaak direct

uit het denken naar het willen en de connectie tussen deze twee is niet meer vanzelfsprekend verzorgd. Ook zullen we de ouders moeten helpen om weer vertrouwen in zichzelf te krijgen. Zij moeten gaan begrijpen dat jonge kinderen leren doordat zij de verbinding met de aardse/menselijke dingen mogen maken en daardoor de verbinding met zichzelf krijgen. Voor ons ligt er de opdracht te onderzoeken hoe wij zelf in het hier en nu staan als wij werken met kleine kinderen.

Iemand zei heel treffend:

'You can only be a child when you have a parent who's child you can be!
(Je kunt alleen een kind zijn als je ouders hebt wiens kind je kunt zijn.)

Aansluitend aan de conferentie in Dresden gingen alle landenvertegenwoordigers naar de Pinksterconferentie in Hannover. Daar is door de aanwezige Nederlandse werkers met het jonge kind het plan van 2006 weer opgepakt om een dag te organiseren voor alle mensen die met jonge kinderen werken. Voorlopig is de datum, onder voorbehoud van de komst van sprekers, gesteld op zaterdag 5 april 2008. Er zijn contacten met Freya Jaffke en Jules Brinkman. Dus: de moeite waard! Verdere informatie volgt nog.

Van 2 – 6 augustus 2008 is er een internationale conferentie, georganiseerd door de IASWECE, voor alle mensen die werken met jonge kinderen. Deze conferentie wordt gehouden in Wilton, New Hampshire, Noord- Amerika. Het thema is: 'De opvang en het onderwijs voor kinderen van 0-7 jaar'.

Er zijn drie sprekers gevraagd: Renate Long Breipohl, Dr. Johanna Stegmann and Michaela Glockler. Zij zullen zowel spreken over de ontwikkeling van het kind als over de ontwikkeling van de ouders.

Voor de kleuterleidsters:

Vraag je schoolleider nu al vast om hier in het nascholingsbudget voor 2008 geld voor vrij te maken en ga mee! Dit is deskundigheidsbevordering van de hoogste plank!

Voor de andere werkers met jonge kinderen: bevrage je organisatie over de mogelijkheden om hier naar toe te gaan. De begrotingen voor 2008 worden meestal in het najaar van 2007 gemaakt, dus je kunt nu vast een verzoek indienen.

Ik ga er in ieder geval naar toe en hoop velen van jullie daar ook te zien!

Els Blacquièrè.

WIST JE DATJES...

Interessante websites

www.rudolfsteineracademie.be je kan je gratis abonneren op het E-zine van de Rudolf Steineracademie. Gewoon even je gegevens mailen aan info@rudolfsteineracademie.be en je ontvangt reeds het volgende nummer van dit elektronisch magazine. Voor wie op de hoogte wil blijven van wat er reilt en zeilt in het antroposofische werkgebied!

www.vrijeopvoedkunst.nl link Antrovista, keuze Waldorf Toys: waar je leuk natuurlijk speelgoed kan bestellen voor in zandbak, tuin en strand)

home.zonnet.nl/hetkleinekind mooie site met een link naar stichting Rudolf Steinerpedagogie voor het kleine kind

www.antroposofie.be met een kalender van alle voordrachten in België; klik ook eens naar Anthromedia – Nieuws 17/8/07 uit Sekem: 'Sekems kamillekinderproject wekt interesse van de internationale media'.

www.allianceforchildhood.org

Zoete worteltjestaart

125 gr boter

4 wortelen

kruidenzout

dragon

curry

rozijntjes

amandelen

gekonfijte gember

honing

zout

kokosschilfertjes

geraspte citroenschil

citroensap

kaneel

gemberpeoder

2 eierdooiers

gomasio

De boter laten smelten op kamertemperat 4 à 5 SL gemengde bloem

Ondertussen vier wortelen fijn raspen en laten trekken met kruidenzout, dragon en beetje curry. Honing en zout er doorheen roeren. Rozijntjes, kleingesneden amandelen, gekonfijte gember, ev. beetje kokosnootschilfertjes toevoegen. Geraspte biologische citroenschil en enkele druppeltjes citroensap bijvoegen. Kaneel en gemberpeoder erbij.

Samen met twee eierdooiers goed glad roeren tot een brij. Eventueel een beetje Gomasio toevoegen voor een aparte smaak (sesam met zout). De geraspte wortelen met de kruiden, toevoegen. Vier à vijf soeplepels gemengde bloem e doorroeren. Een pakje wijnsteenzuur erbij en alles even laten rusten onder een droge handdoek bij een warmtebron.

Taartbodem invetten. Oven voorverwarmen.

Ondertussen de eiwitten stijf opkloppen. Nu het opgeklopt eiwit voorzichtig doorheen de wortelbrij spatelen en deze zachtjes in de taartvorm overbrengen.

Je kan versieren met geraspte amandelen of strooi er vlak voor het serveren poedersuiker overheen (met papierknipsel!). De taart in de oven zetten en deze 30 tot 40 minuten bakken op 175°C.

Smakelijk!

Over de vreugde...

Karl König

De vreugde is één van de grondkleuren van onze ziel en ze wordt door onze zelfbewegingszin behouden, verhoogd of verminderd.

De zelfbewegingszin is de moeder van de vreugde.

Vreugde is niet de uitdrukking van een eindelijk bereikt doel, maar van de bevrijding van een tot dan toe verdragen of geduld geketend zijn. De vreugde is niet de vervulling van een 'hebben' maar van een 'zijn'.

Wanneer één van mijn wensen in vervulling gaat dan ben ik wel gelukkig en dit gevoel lijkt wel op vreugde maar is toch niet hetzelfde. Ik kan vreugde voelen zonder dat iets in vervulling gegaan is, want vreugde is een soort van bevrijding, een soort van ontbinding.

Wanneer bepaalde handelingen en hanteringens ons niet lukken, wanneer we een 'slechte dag' hebben en alles ons tegenzit, zodat we dingen laten vallen en alles wat gebeurt een hindernis wordt, dan is onze ziel gevuld met neerslachtigheid en onlust. Want er is ons niets gelukt en we hebben niets bereikt. Dan blijft de vreugde voor ons net zo verborgen als het zonlicht wanneer de hemel versluierd is met wolken.

Wanneer echter de zon van de vreugde in het innerlijke van de ziel opkomt, dan verandert de gelaatsuitdrukking van de mens zich in de geste van het lachen.

Elke vreugde openbaart zich in de geste van het lachen.

Het lachen is zowel de uitdrukking als het antwoord. Als uitdrukking openbaart het eenvoudig de vreugde.

Als antwoord echter wijst het op iets nieuws: het lachen is de openbaring van de vreugde ; het kan echter ook tot een nabootsende handeling worden. De vingers van de ziel spelen op de snaren van het lachen en laten het dan op de meest verschillende manieren klinken. De mimiek is de verhoging van de zelfbewegingszin en in de mate waarin we dat erkennen sluit zich de cirkel die we met de verwijzing naar het beleven van de vreugde begonnen zijn.

De kamillekinderen van SEKEM: een alternatieve aanpak van de strijd tegen de kinderarbeid

Bron: www.anthromedia.net

SEKEMs kamilleproject wekt de interesse van de internationale media.

Op de internationale dag tegen de kinderarbeid, op 12 juni 2007, werd de aandacht van de wereld naar een groot probleem van de ontwikkelingssamenwerking gericht: miljoenen kinderen worden verplicht onder erbarmelijke toestanden werk te verrichten om bij te dragen aan het inkomen van de familie en tegelijk om hun overleven te verzekeren.

Het kamillekinderenproject van SEKEM biedt een alternatief.

In SEKEM is men blij over de positieve reacties op het kamillekinderenproject maar tegelijkertijd beseft men dat er nog nieuwe ideeën moeten ontwikkeld worden. Het project is geen ideale toestand voor kinderen en biedt ook geen oplossing voor de dieperliggende complexe problemen die de oorzaak zijn voor de kinderarbeid in Egypte.

Wij zijn er echter van overtuigd dat het SEKEM-initiatief op dit moment een onmiddellijk alternatief biedt aan de betrokken kinderen in hun toestand van nood en hen een perspectief geeft voor hun persoonlijke toekomst. Op deze manier bereikt men kinderen wiens ouders voor andere hulpprojecten niet te vinden zijn. En tegelijk wordt het eigen verantwoordelijkheidsgevoel en de waardigheid bij de kinderen gesterkt.

De “kamillekinderen” werken wel op de SEKEM boerderij maar tegen heel andere voorwaarden: ze worden begeleid door speciaal opgeleide leraren die op hun kinderlijke noden kunnen ingaan. Bovendien krijgen ze gedurende een halve les om zo de schoolachterstand op te halen. Zo wordt niet enkel het dagelijkse leven voor hen waardevol maar ze hebben door de scholing ook een echt perspectief.

Op dit ogenblik zijn er ongeveer 80 kinderen vanaf de leeftijd van 12 jaar in het project op de SEKEM boerderij, 60km ten noordoosten van Cairo, tewerkgesteld. Het SEKEM-initiatief reageert daarmee op het reële probleem van de kinderarbeid in Egypte: ondanks het wettelijke verbod arbeiden naar schatting 1,6 miljoen kinderen in het niet-officiële circuit, voornamelijk in de landbouw, op de straat en in het huishouden. Ze zijn nooit of nauwelijks naar school geweest en moeten zich als dagloner zonder rechten verhuren, zonder perspectieven op een latere beroepsvorming of een mogelijke instap in een geregeld arbeidsleven.

SEKEM biedt de kinderen een vaste arbeidsplaats het hele jaar rond, niet enkel per dag of voor een bepaald seizoen. Ze voeren in de landbouw lichte werken uit, bijvoorbeeld het plukken van kamillebloemen, guavebladeren of eucalyptus. Daarbij worden ze begeleidt door een speciaal daartoe opgeleide leraar of sociale werker, die ook op hun kinderlijke aards kan ingaan en bijvoorbeeld tijdens de arbeid met hen zingt, in plaats van met een stok te dreigen.

Ongeveer de helft van de dag wordt voor het onderwijs gereserveerd. De kinderen leren behalve lezen, schrijven en rekenen ook zingen en andere kunsten, ze horen verhalen en musiceren. Zo krijgen ze de kans hun basisschoolkennis af te ronden, wat een belangrijke voorwaarde is om later een beroepsvorming te kunnen beginnen.

“Ons doel is een totale vorming”, legt Gamal El Sayid, de directeur van de SEKEM-school, uit. “We beschouwen en behandelen de kinderen als mensen met een eigen waardigheid. Ze krijgen bij ons een vorming die lichaam, geest en ziel voeding geeft.”

Apropos, ’s morgens krijgen alle kinderen een glas Demeter-melk vooraleer ze gezamenlijk de tanden gaan poetsen. En ’s middags wordt er een warme maaltijd gegeten. In het SEKEM-hospitaal wordt geneeskundige verzorging verstrekt en aan hygiënebewustzijn gewerkt.

De kamillekinderen krijgen ongeveer 150, LE per maand als loon. Wat veel geld is in een land waar het loon van een leraar onderbouw maar net het dubbele bedraagt.

Het succes van het project wordt jaar na jaar duidelijker zichtbaar: “we zien een heel bijzondere ontwikkeling bij de kinderen”, zegt Gamal El Sayed. “Hoewel elk kind zich individueel ontwikkeld zien we

over het algemeen een hoog percentage dat de basisschool kan afmaken. Vele kinderen worden verder in SEKEM te werkgesteld bv. in de koeienstal of in de verwerkende nevenbedrijven. Ook uit SEKEM hebben de kinderen heel nieuwe kansen omdat ze geleerd hebben zelfstandig te werken en hun leven in eigen hand te nemen.

In de maand mei vereerde de presidentsvrouw Suzanne Mubarak SEKEM met een bezoek waarbij ze er veel belang aan hechtte de kinderen bij hun werk en tijdens hun lessen te ontmoeten en ze beloofde haar steun voor de uitbouw van gelijkaardige boerderijen in Egypte.

In Duitsland ondersteunt de vereniging ter bevordering van de culturele ontwikkeling in Egypte SEKEM en dertien andere dorpen in de omgeving. De SEKEM bedrijven steunen deze projecten ook want met de arbeid van de kinderen alleen worden de nevenkosten van maaltijden en onderricht niet gedekt.

In februari van dit jaar kwam het project in de belangstelling toen de firma Tautropfen, producent van natuurlijke cosmetica en handelspartner van SEKEM tijdens de vakbeurs een actie voorstelde om de vorming van de kamillekinderen te steunen: klanten die producten van Tautropfen ter waarde van 30 euro kopen, ondersteunen daarmee de actie "laat de woestijn bloeien": drie procent van de verkoopprijs vloeit als schenking naar de kamillekinderen. De klanten zelf krijgen een exemplaar van een "Baby-Boom". Deze boom is stabiel onder een kunststofhoes verpakt en kan met een leder bandje om de hals gedragen worden. Bij goede verzorging kan uit de Baby Boom een uitgegroeide plant groeien.

Meer informatie op www.sekem.com

Vakantieherinneringen....

Een herinnering aan mooie, zonnige dagen, vrolijke kinderstemmetjes en heel veel plezier !!!!